

Tamás Csilla Erika

Legszebb Erdélyi Magyar Dal könnyűzenei pályázat

1. A jó gyakorlat kiválasztási szempontjai

A Legszebb Erdélyi Magyar Dal pályázat egy könnyűzenei tehetségkutató program, amelynek keretén belül az erdélyi magyar zenekarok mérhetik össze legjobbnak ítélt dalaikat. A programban való részvétel két legfontosabb kritériuma, hogy a beküldött dal magyar nyelvű és saját szerzésű legyen.

A feltörekvő könnyűzenei zenekarok számára a Legszebb Erdélyi Magyar Dal pályázat előtt nem létezett olyan, az egész Erdélyt lefedő program, amely segítette volna a nagyközönség előtt való bemutatkozásukat, vagy akár a továbbfejlődésüket. A programmal lehetőséget szerettünk volna nyitni azoknak a rövidebb-hosszabb ideje együtt zenélő, de a zenei piacra még nem vagy csak részben betört zenekaroknak, amelyeket erdélyi zenészek tartanak fent, és amelyek hangsúlyt fektetnek a saját, minőségi és főként magyar nyelvű dalok írására és előadására. Úgy tapasztaltuk, hogy bár sok zenekar alakul (főként a fiatalabb, 15-25 év közötti korosztály részvételével), ezek a zenekarok nem mernek saját dalokat írni, vagy ha mégis, azt inkább angolul teszik, reménykedve abban, hogy így nagyobb rajongóbázist érhetnek el. Programunkkal ezeknek a zenekaroknak is szerettünk volna segíteni, és értékké tenni számukra az anyanyelvükön való dalok szerzését és előadását.

A négy éve – 2015-ben – elindított pályázaton mindezidáig több, mint ötven zenekar majdnem százhatvan dala mutatkozott be, ezeknek a daloknak pedig nagyjából fele készült el kifejezetten a program, és az általa nyújtott lehetőségek miatt.

2. A szervezet(ek) / személy(ek), amely(ek)hez / aki(k)hez köthető a jó gyakorlat

A LEMD immár négy éve tartó meghirdetése több szervezethez, de egy alapítócsapathoz tartozik. Az alapötletet Miklós István György zenész, valamint Pál Ferenc és Tamás Csilla rendezvényszervezők dolgozták ki 2015-ben, ekkor a program elindításához szükséges jogi háttérrel a Miklós István György vezette Gitár East Egyesület biztosította. A következő évek folyamán megfogalmazódott, majd jogi háttérrel nyert egy új, ifjúsági-

közművelődési egyesület, amely lassanként átvette a LEMD programjának szervezését is: 2016-ban már a Gitár East Egyesület és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület közös szervezésében került meghirdetésre a pályázat, míg 2017-től (az EMKISZ hivatalos bejegyzésétől) az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezete vette át a program jogi-pályázati lebonyolítását. A program szervezésében 2016-ig még részt vett Pál Ferenc, 2017-ig pedig Miklós György is – közben természetesen új személyekkel: Mák Arany Ildikóval és Mikó Gergellyel is bővült az alap-szervezőcsapat –, mára azonban az alapötlet kidolgozók közül csak Tamás Csilla dolgozik a programban, bár természetesen az Ifjúsági Szervezet bővülésével új tagok és önkéntesek is csatlakoztak a pályázat szervezéséhez.

3. A jó gyakorlat érdekeltjei

A LEMD pályázatának célközönsége minden olyan, erdélyi zenészekből álló csoport, amely az országban működik, és saját, magyar nyelvű dalokat ír. A pályázat meghirdetésénél sem korhatárt, sem zenei stílust nem szabtuk meg, és az sem kötelező kritérium, hogy a zenekari tagok végzett zenészek legyenek, hiszen sokan zenélnak hobbiként, a kedvenc stílusukban, és – tapasztalataink szerint – nagyon sok amatőr zenekar képes igazán minőségi, jó dalokat írni. Ugyanakkor programunk hasznélvezőinek számítanak azok az évtizedes múltú visszatekintő vagy frissen alakult fesztiválok is, amelyek a LEMD nyerteseit fogadják, hiszen ezáltal minden évben újabb és újabb zenekarokkal bővíthet zenei repertoárjuk. Fesztiválpartnerünk között számos helyi vagy megyei magyar nap (Kolozsvári Magyar Napok, Fehér Megyei Magyar Napok, stb.) és kifestivál (Szentgyörgy Napok, Jazz in the park fesztivál, Szentgyörgyi Utcazene Fesztivál, stb.) szerepel, de együtt dolgozunk a régibb vagy újabb erdélyi nagyfesztiválokkal (többek között: Tusványos, Vibe, Double Rise), valamint több határon túli fesztivállal (Mediawave Együttlét, Paksi Pop-Rock-Jazz Fesztivál, Kultivál – Kárpát-medencei Kulturális Ifjúsági Fesztivál) is. 2017-től a Peron Alapítvánnyal együttműködve a Legszebb Erdélyi Magyar Dal az Öröm a zene Tehetségkutató- és gondozó program egyik erdélyi elődöntője lett. Mindemellett igyekszünk zenei stúdiókkal is partnerségeket kötni, immár három éve állandó partnerünk a kolozsvári (magyar alapítású) Corvin stúdió, és több magyarországi stúdió is partnerkedett velünk az elmúlt években. És természetesen nem hagyhatjuk ki a program hasznélvezői közül azt a több száz (a fesztiválfellépéseket is

tekintve akár több ezer) erdélyi és anyaországi zenekedvelőt, akik a LEMD gáláján vagy a nevező zenekaroknak a pályázat révén elnyert fellépéseire élvezhették az erdélyi magyar könnyűzene legújabb szerzeményeit.

Programunk fő finanszírozója a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt., de fontos – anyagi és természetbeni – támogatásokat kaptunk a pályázat gálaestjének helyet adó kolozsvári Bulgakov Irodalmi Kávézótól, az Aqua Carpatica vállalatától, a Pikowatt fénytechnikai stúdiótól, valamint több kisebb, jórészt magyar vagy vegyes tulajdonú vállalatától is.

4. A jó gyakorlat célja, tevékenységei

A Legszebb Erdélyi Magyar Dal pályázat célja a kezdetektől az volt, hogy bátorítsa az erdélyi zenekarokat a saját dalok szerzésére anyanyelvükön. Pályázatunk szándékosan versenyeztet dalokat és nem zenekarokat, mert ezzel a kis különbséggel is elő szeretnénk segíteni azt, hogy az erdélyi zenei élet szereplői ne rossz értelemben vett versenytársként, hanem partnerként tekintsenek egymásra, és közösen is képesek és hajlandók legyenek alkotni választott területükön belül. A három hónapos pályázati periódus (július-szeptember) alatt beküldött dalokat komoly zsűri (André Ferenc költő, slammer, Balázs Imre József irodalmár, hobbizenesz és Gábora-Máté Éva énekes, zenepedagógus) értékeli, két (25 év alatti és 25 év feletti) kategóriában. A program során beküldött dalok az egyesület honlapjáról mind elérhetővé válnak, míg a zsűri által kiválasztott 3-3 legjobb dalt beküldő együttesnek egy személyes bemutatkozásra és minikoncertre is lehetősége van a hagyományosan november második hétvégéjén megtartott gálaesten, a két kategória nyertese a díjkiosztó után pedig egy-egy nagykoncerttel is bemutatkozhat a közönség előtt. Bár a koncerteken megengedett a feldolgozások és az idegen nyelvű dalok előadása is (lévén hogy sok zenekar a pályázat miatt kezd el saját és/vagy magyar nyelvű dalokat írni, és még nincs meg a kellő repertoárjuk egy hosszabb koncert megtartásához), mindig kihangsúlyozott kérésünk az, hogy lehetőleg csak magyar nyelvű számok hangzódjanak el ezeken az alkalmakon.

5. A jó gyakorlat által érintett terület(ek)

Programunk alapvetően az erdélyi zenei élet fellendítését, a zenei kínálat sokszínűsítését célozta meg. Úgy érezzük, hogy a zenével foglalkozó (fél)amatőr csoportoknak szüksége van egy kevés segítségre és bátorításra, hogy a „piacon” maradjanak, és legyen lehetőségük a bemutatkozásra és a megmérettetésre is. Ugyanakkor hisszük, hogy az új zenekarok, vagy akár az új zenei irányzatok képviselői számára nyújtott

támogatás nem csak a zenével aktívan foglalkozók látókörét bővíti, hanem azokét a zeneszeretőket is, akik szívesen keresnek új színeket az igényes, magyar nyelvű zenei palettán.

6. A jó gyakorlat területi hatóköre

A Legszebb Erdélyi Magyar Dal pályázat alapításától fogva mind a mai napig az egyetlen olyan tehetségkutató program, amely egész Erdély területére kiterjed – bár lévén hogy fogadunk nevezéseket a földrajzilag Erdély határán kívül lévő romániai magyar közösségekből is, gyakorlatilag országos programnak tekinthető. Pályázóink területi megoszlás szerint a leggyakrabban a Székelyföldről származnak, de szép számmal jelentkeznek zenekarok a történelmi Erdély, valamint a Partium és a Bánát területéről is.

7. A jó gyakorlathoz szükséges feltételek (humán, pénzügyi, technikai)

A program megvalósításához szükséges humán erőforrást az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Ifjúsági Szervezetének tagjai biztosítják – a minőségi lebonyolításhoz nagyjából tíz ember munkája szükséges a program során, bár a háttérszervezésért egy szűkebb csapat, nagyjából négy fő felel. A pályázati periódus során a program technikai igényei elenyészőek, hiszen csupán a pályázatok fogadásához és a beküldött dalok biztonságos tárolásához van szükség technikai háttérre (weboldal, e-mail fiók, soundcloud-fiók, tárhely), a program fő eseményén, a gálaesten azonban igencsak kibővül a technikai feltételek listája, hiszen a fellépő zenekaroknak profi hangosítást, dobfelszerelést, és természetesen az esemény dokumentálásához videó- és fotóapparátust kell biztosítanunk. A 2017-es évtől élő közvetítést is adunk a gálaestről a facebook-on keresztül, ezért az ehhez szükséges technikai feltételeket is meg kell teremtenünk. Finanszírozási szempontból a legnagyobb költségtételt a gálaestre érkező zenekarok étkeztetése és elszállásolása jelenti, de külön költségtételnek számít a trófeák és díjak elkészítése, valamint a zenekarok útiköltségtérítése is, ugyanakkor a program sajtóbeli és nyomtatott reklámozására is hangsúlyt fektetünk.

8. A jó gyakorlat eredményei, rövid, közép és hosszú távú hatása

A pályázatra az elmúlt három kiírás során – a 2018-as pályázatot június végén fogjuk meghirdetni – 52 zenekar küldött be dalokat, szám szerint összesen 158-at. Többszöri és több helyről érkező visszaigazolása

munkánknak, hogy a zenekarok jó fejlődési és megmérettetési lehetőségként, valamint kiváló találkozási fórumként hivatkoznak rendezvényünkre, és mostanra az egyik legfontosabb erdélyi zenei díjként tartják számon pályázatunkat. A beérkező dalok legalább fele nem, vagy csak sokkal később készült volna el a pályázat nélkül, tehát akár úgy is fogalmazhatunk, hogy a program majdnem nyolcvan erdélyi magyar dal megszületését segítette elő az elmúlt években. A program nyertesei közül többeknek sikerült az erdélyi közönség mellett a magyarországi zenekedvelőket is elérni, és ebben programunknak hathatós szerep jutott. Első pályázatunk nyertese, a Bagossy Brothers például már nagybörzszt az anyaországban koncertezik, de a későbbi évek legjobbjai (No Sugar, Simó Annamária, stb) is gyakran fellépnek a határon túl is. Ugyanakkor azt is tapasztaljuk, hogy a pályázaton résztvevő, és főként a döntőbe jutó zenekarok jó része pozitívabban áll hozzá a kisebb civil szervezetek által rendezett programokhoz, és csökkentett honorárium vagy kevesebb helyszíni juttatás kérésével igyekszik segíteni azok munkáját. Ezt az erdélyi zenei paletta színesítése mellett a másik legfontosabb hosszútávú eredményünknek tartjuk.

9. A jó gyakorlat fenntarthatósága

Jelenlegi értékelésünk alapján a LEMD nem csak hogy fenntartható program, de szükséges és szerves része is az erdélyi zenei életnek. Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen a program futtatásához szükséges humánerőforrást a folyton megújuló EMKISZ mindig képes szolgáltatni, és a technikai feltételek megteremtése sem ütközik nagyobb akadályokba. A program lehetőségeinek leggyakrabban éppen a finanszírozás hiánya vagy elégtelensége szab gátat, hiszen civil szervezet lévén csakis a pályázati források és a szponzorok által nyújtott támogatásokra támaszkodhatunk – a program maga ugyanis minden résztvevő számára ingyenes, hogy ne az érdeklődők anyagi helyzetén múljon a részvétel lehetősége.

10. A jó gyakorlat adaptálhatósága

Meglátásunk szerint a program metodológiája gyakorlatilag változtatás nélkül átvehető bármelyik másik elcsatolt területen, minimális személyreszabások után – ehhez gyakorlatilag csupán egy olyan egyesület szükséges, amelyik felvállalja a program humánerőforrásbeli támogatását, hiszen a pályázat gyakorlatilag nem igényel pénzügyi erőforrásokat, a

gálaest költségeit pedig könnyen lehet redukálni az elérhető finanszírozási források függvényében. Az anyaországi alkalmazáshoz már nagyobb átalakítás lenne szükséges, hiszen Magyarországon kevesebb súllyal esik a latba az etnikai identitás megőrzésének fontossága, de maga az alapkoncepció – a dalok versenyeztetése a zenekarok helyett – könnyen alkalmazható lenne. Bízunk benne, hogy a következő években nem csak elméletben, de a gyakorlatban is sikerül bebizonyítanunk, hogy a legszebb dalok versenyének helye lehet a tehetségkutatók sorában, bármelyik országban szervezzék is meg azt.